

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL VE TARİH - COĞRAFYA FAKÜLTESİ PSİKOLOJİ BÖLÜMÜ TARİHÇESİ

Banu Yılmaz

Gözde Gökçe

Psikoloji alanındaki çalışmalar, 1800lü yılların başına dayansa da, Türkiye’de psikoloji biliminin başlangıcı, İstanbul Üniversitesi’nde psikoloji derslerinin verilmeye başlandığı 1915 yılı olarak kabul edilir. Dönemin Türk-Alman ilişkileri ve Almanya’nın kültür politikasının bir yansıması olarak önerdiği “eğitim yardımı” çerçevesinde Georg Anschütz 1915 yılında İstanbul Darülfünunu’nda psikoloji dersleri vermeye başlar. Ancak gerek çok da uzun olmayan psikoloji kariyeri, gerekse Türkiye’de psikoloji bilimini geliştirme ve bilgiyi yayma çabalarının sınırlı kalmış olduğu gerçeği, Anschütz’un Türkiye’de psikolojinin kurucusu olduğu bilgisini tartışmalı hale getirmiştir.

Bu yaklaşımla, psikolojinin Cumhuriyet Türkiye’sindeki kurucularından biri olarak 1939-1945 yılları arasında Ankara Üniversitesi Felsefe Bölümü Psikoloji Kürsüsünün başkanlığını yapan Muzaffer Şerif’i tanımlamak hatalı olmayacaktır.

Muzaffer Şerif, Amerika Birleşik Devletleri’nden (Harvard ve Kolombia Üniversiteleri) uzmanlık ve doktora derecelerini alan ilk Türkiyeli akademisyendir. Tüm dünyada sosyal psikolojinin kurucularından biri olarak kabul edilen Muzaffer Şerif’in deney ve kuramı birleştirerek yaptığı çalışmaların değerini günümüzde de koruması, onun psikoloji bilimine yaptığı evrensel katkıların yalnızca küçük bir göstergesidir. Şerif’in psikoloji bilimine yaptığı katkılar, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi’nde iken kurduğu psikoloji laboratuvarı, psikolojiyi disiplinlerarası kavrayışla ele aldığını ve sunduğu gösteren eğitim anlayışı gibi gerçekler, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Psikoloji Bölümü’nün sağlam temelleri konusunda önemli bir bilgi sağlamaktadır. Ancak Şerif’in Türkiye’den ayrılmak zorunda kalması ve geri dönememesinin, psikoloji biliminin Türkiye’de gelişimini hem yöntemsel hem de kuramsal anlamda yavaşlattığını söylemek hatalı bir çıkarım olmayacaktır.

Muzaffer Şerif’in DTCF’de öğrencisi olmuş ve daha sonra doktorasını ABD’de tamamlamış Nilüfer Mizanoğlu, Şerif’i ve o dönemde aldığı eğitimi şöyle anlatır:

“ ’39 güzünde DTCF binası daha bitmemişti, dersler Evkaf Apartmanları denilen binalarda veriliyordu. ’39-’40 ders yılının ilkbaharında bize görkemli bir saray gibi

gelen Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin yeni binasına geçtik. Burada heyecanla dinleyip hatırladığım derslerden biri Muzaffer Şerif'in ilk sömestrde okuttuğu Psikoloji Tarihi idi. Şerif, psikolojiyi bütün bir bilim ve felsefe tarihi içine oturtuyor, 19. Yüzyıldaki bilimsel gelişmelerden sonra 1930'ların sonlarına kadar getiriyordu. Örneğin, kan dolaşımının keşfi, Darwin, ilk psikoloji laboratuvarı, William James, Freud; 20. Yüzyıldan Pavlov, Davranışçılık, Gestalt ...”

Nilüfer Mizanoğlu'nun bildirdikleri ve Şerif'in psikolojiyi ele alış biçimi göz önüne alındığında, psikolojiyi özellikle deneyle, sosyolojiyle, kültürel antropoloji ile birleştirerek bir anlamda çoklu disiplin bakış açısıyla verdiğini söylemek mümkündür.

Muzaffer Şerif'in Psikoloji Kürsüsüne başkanlık ettiği yıllarda Behice Boran, Niyazi Berkes, Pertev Naili Boratav gibi Türkiye tarihinde önemli yeri olan isimler de DTCF'nin hocalarındandır. Söz konusu isimlerin hem Muzaffer Şerif ile olan yakın ilişkileri hem de birlikte gerçekleştirdikleri bilimsel ve düşünsel faaliyetler, psikoloji bölümüne doğrudan ve dolaylı olarak etki etmiş görünmektedir. Bu isimlerin özellikle düşünce alanındaki söylem ve çalışmaları, soruşturma, tutukluluk, Felsefe Enstitüsü'nde bazı kadroların tasfiye edilmesi gibi keyfi uygulamalarla sonuçlanır; eğitim ve araştırma faaliyetlerini kesintiye uğratıp özellikle öğretim elemanı anlamında yeni isimlerin yetişmesini ve yetişmiş olan isimlerin kadrolarda kalmasını engeller.

Ancak buna rağmen, lisans döneminde Muzaffer Şerif'in öğrencisi olmuş isimlerin tamamı psikoloji kariyerlerini sürdürür. Bu isimlerden biri olan Roset Avigdor Kanadalı ünlü sosyal psikoloji profesörü Otto Klineberg ile bir dönem Paris Üniversitesi'nde çalışır. Şerif'in DTCF'deki son yılında birinci sınıf öğrencisi olan Zeynep Erdem Tanaydı da ABD hükümetinin verdiği bir bursu kazanarak Wisconsin Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora yapar ve çocuk psikolojisi alanında uzmanlaşarak Türkiye'ye döndükten sonra Ankara ve Gazi Üniversitelerinde çalışır. Aynı bursla Wisconsin Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora yapan Cavit Ünal da döndüğünde Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Psikolojisi kürsüsünde görev alır.

Yaşamını halen ABD'de sürdüren Nilüfer Mizanoğlu da, Kolombia Üniversitesi'nde psikoloji alanında yüksek lisans derecesi almış ancak edebiyat alanında çalışmalarda bulunmuştur.

1945 yılında misafir araştırmacı olarak ABD'ye giden Muzaffer Şerif, Ankara'dan ayrılmadan önce, kürsüde psikoloji eğitiminin kesintiye uğramaması için ABD'den hocası Carroll C. Pratt'ı davet etmiştir.

Böylece 1946-1948 yılları arasında Princeton Üniversitesi'nden Carroll C. Pratt kürsüye başkanlık eder. Pratt bu davetten ve DTCF'de geçirdiği 2 yıldan, 1970 yılında yazdığı bir makalesinde şöyle söz eder:

“1945 yazında Muzaffer Şerif beni arayıp, kendisi Amerika'dayken Ankara'da, onun pozisyonunu almak isteyip istemeyeceğimi sordu. Harvard'dan eski bir öğrencimin, hem de psikoloji ile ilgili pek çok konuda benden farklı düşünen bir öğrencimin psikolojiyi kendisinininkinden oldukça farklı bir tarzda yorumlayan benim gibi bir meslektaşını bu pozisyon için uygun kişi olarak görmesi gururumu okşamıştı. Kendi bölümümdeki işler açısından zamanlama uygun görünüyordu, çünkü Avrupa'da savaş henüz sonlanmıştı ve sınıflarda çok az sayıda öğrenci olduğundan, onları bölümdeki genç meslektaşımın sorumluluğuna bırakabilecektim. Karımın ve kızımın da teşvikiyle, sonunda Muzaffer'i aradım ve Türkiye'ye gitmekten memnuniyet duyacağımı bildirdim.

Son derece zor ve çok duraklı, uzun bir yolculuğun ardından Ankara'ya vardığımızda Nusret Hızır ve Behice Boran tarafından karşılandık. Günleri bulan gecikmeler ve rota değişikliklerine rağmen ne zaman ve nerede olacağımızı nasıl bilip de bizi karşıladıklarına dair hala en küçük bir fikrim yok. Otelde geçirdiğimiz birkaç günün ardından Bahçelievler'de bulduğumuz ve 2 güzel yıl boyunca yaşadığımız daireye yerleştik.

Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde yanlış hatırlamıyorsam haftada 3 giriş düzeyinde dersim ve öğrencilerle haftada bir ya da iki kez bir araya geldiğimiz ileri düzey bir seminer dersim vardı. Seminerlerdeki tartışmalar İngilizce idi. Söylediklerimi Türkçe daha anlaşılır hale getiren biri mutlaka oluyordu ve bu kişi çoğunlukla Feriha Baymur'du. Giriş derslerimde ise, Behice Boran, Hüsni Ciritli ve Saffet Korkut hiç şikâyet etmeden büyük bir özveriyle çevirmenlik işini sürdürdü ve ben bunun için onlara her zaman minnettar oldum.

İkinci yılımda bir gün ofisime genç bir adam girdi ve birbirimizi oldukça resmi biçimde selamladık. Kendisi, Harvard'dan ünlü bilim tarihçi George Sarton'dan doktora derecesini alarak yeni dönen Aydın Sayılı'ydı. O sırada fakültede uygun bir bilim tarihi kadrosu olmadığından, Eğitim Bakanlığı sorunun çözümüne kadar Aydın

Bey'in benim derslerimde çevirmenlik yapması önerisini getirdi. Mükemmel İngilizcesi ve Türkçesi ile bana ve dersi alan öğrencilere çok büyük katkı sağladı.

Ankara'da geçirdiğimiz iki yılın ardından ülkemize döndük. O günleri eşimle hep çok güzel andık. Bugün daha genç olsak, yeniden ikinci vatanımız olarak gördüğümüz Türkiye'ye gider, belki yine Bahçelievler'de yaşar, Anadolu'nun güzelliklerinin tadını çıkarırdık.”

Ülkenin o günkü siyasi atmosferi, pek çok üniversitede olduğu gibi DTCF'de de öğretim üyelerinin yaşamını güçleştirir. Şerif'le aynı yıllarda görev yapan Behice Boran ve Niyazi Berkes de, Sosyoloji kadrolarının 1948'de lağvedilmesiyle üniversitedeki görevlerinden ayrılır. Aynı yıl Fatma Başaran da hiç öğretim üyesi kalmayan bölümden ayrılarak doktorasını İstanbul Üniversitesi'nden Hilmi Ziya Ülken ile tamamlar. Bu ortamın bir sonucu da Şerif'in ABD'den dönememesi olur.

Pratt'ın da 1948'de ülkesine dönmesinin ardından, Türkiyeli akademisyenlerin azlığından dolayı ABD'den gelen misafir öğretim üyeleri dönemi başlar. Bu isimler çok kısa sürelerle kürsüde dersler vermek üzere gelen Reese, Volkman, Rogers, Allen ve McKinney'dir. Daimi bir psikoloji hocasının olmaması; fulbright ile gelen misafir öğretim üyelerinin sürelerinin kısa olması nedeniyle 1950ler lisansüstü eğitim verilemeyen ve dolayısıyla da psikoloji alanında yetişecek isimlerin eğitimlerinin olumsuz etkilendiği yıllar olur.

Bu sorunu çözmek üzere kalıcı bir öğretim elemanı arayışı sonrasında, o sırada Fransa'da oryantasyon bürosunda çalışan Alexandre Vexliard davet edilir. Üniversite senatosu, istisnai bir yol izleyerek psikolojide bir akademik unvana sahip olmayan Vexliard'a profesör unvanı verir ve 1961'de göreve başlatır. Böylece kürsüye bir de asistan alınması gündeme gelir. Verilen ilana doktora derecesi Sosyoloji'den olan ancak sosyoloji doktorası sırasında psikoloji kürsüsünde verilen tüm dersleri alan Fatma Başaran da başvurur. 1944 yılında DTCF Felsefe bölümünden mezun olan ve Muzaffer Şerif'in de öğrencisi olan Fatma Başaran, o günkü adıyla Fatma Taşkingöl, aynı yıl “asistan” olarak Sosyoloji bölümüne atanmış ancak 1948 tasfiyesiyle öğretim üyesi kalmayan sosyoloji bölümünden ayrılmıştır. Kısa süreliğine veda ettiği akademi ve DTCF'ye, 1961 yılındaki sınavda başarılı olarak geri döner ve 1972-1988 yılları arasında Psikoloji bölümü başkanlığını yapar. Fatma Başaran'ın

yanı sıra, Vexliard'ın Psikoloji kürsüsüne başkanlık ettiği dönemde asistan olan bir başka isim de Neriman Samurçay'dır.

Bindokuzyüztüzmüşların ikinci yarısı, Türkiye'de psikolojinin gelişiminde çok önemli bir yeri olan Nail Şahin'in DTCF'den psikoloji lisans derecesini almasına tanıklık eder. Nail Şahin, 1969 yılında mezuniyetinin hemen ardından fulbright ile gittiği Denver Üniversitesi'nden 1973 yılında yüksek lisans ve 1975 yılında da doktora derecelerini alır. Türkiye'ye dönüşünden sonra Psikoloji kürsüsünde doktoralı araştırma görevlisi olarak çalışan Şahin, 1976'da Türk Psikologlar Derneği'nin kuruluşunda aktif rol alır. 1978-79 döneminde bu kez de fulbright değişim araştırma bursu ile California Berkeley Üniversitesi'ne misafir öğretim üyesi olarak gider. Dönüşünün ardından 1981'e kadar DTCF'de öğretim üyesi olarak görev yapan Şahin, aynı yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne geçer. Özellikle çocukta dil gelişimi ve zihinsel değerlendirme alanlarındaki çalışmaları; okul öncesi eğitim programlarının yaygınlaştırılmasına yönelik hazırladığı programlar ve çok sayıda kuruma yaptığı proje danışmanlıkları ile Türkiye'de psikoloji bilimine çok değerli ve kalıcı katkılar sağlar. Akademik yaşamının son yılında, Marmara depreminin ardından Türk Psikologlar Derneği bünyesinde oluşturduğu "deprem çalışma grubu" ile afet bölgesinde yaklaşık altı ay boyunca yürütülen gönüllü destek çalışmalarına öncülük ederek, psikolojinin toplumda tanınırlığının önemli ölçüde artmasını sağlar. Türk Psikologlar Derneğinin uluslararası alanda kabul gören bir meslek örgütü olmasında da en önemli adımların atıldığı dönemlerde Yönetim Kurullarında görev alan ya da başkanlık yapan Şahin halen derneğin onursal üyesidir.

Nail Şahin'le aynı dönemde DTCF'den lisans derecesini alan bir başka isim de Nuri Bilgin'dir. Mezuniyetinin ardından lisansüstü eğitimi için Fransa'ya giden Bilgin, 1976'da Strasbourg Üniversitesi'nden doktora derecesini alır. Türkiye'ye dönüşünde Ege Üniversitesi'nde göreve başlayan Nuri Bilgin, akademik hayatına sosyal psikoloji profesörü olarak burada devam etmektedir.

Lisans eğitimlerini DTCF'de tamamladıktan sonra akademide devam eden bu isimlerin yanı sıra kariyerini klinik alanda sürdüren Gülten Seber, Ankara Üniversitesi Psikiyatri kliniğinde görev yaptığı on yılın ardından Osmangazi Üniversitesi'ne geçer. Uygulama alanındaki çalışmalarının yanı sıra adalet psikolojisi alanında dersler de veren Seber, özellikle kadınlara yönelik sivil toplum çalışmaları yapmaktadır.

Nail Şahin ve Nuri Bilgin'in lisans derecelerini aldığı 60lı yıllar aynı zamanda, daha sonra bölüm başkanlığı yapacak olan Neriman Samurçay'ın da doktorasını tamamladığı dönem olur. Bölümde Samurçay'dan sonra uzun yıllar doktora düzeyinde eleman yetişmediği görülür.

Bölümün akademik kadrosuna 1970'lerde katılan diğer iki isim de Nuran Hortaçsu ve Yurdal Topsever'dir. Asistan olarak 1973 yılının başında göreve başlayan Nuran Hortaçsu, aynı yılın sonunda DTCF'den ayrılarak ODTÜ'ye; 1975'te göreve başlayan Yurdal Topsever de 1977 yılında Ege Üniversitesi'ne geçer.

Kürsüye asistan olarak 1979 yılında giren Serap Maktav 1984'te ayrılarak eğitim fakültesine geçer. Aynı yıl asistanlığa başlayan Handan Kepir de kısa süre sonra Fakültenin ayrılır.

Psikoloji kürsüsü, 1982 yılında Felsefe bölümünden ayrılarak bağımsız bir bölüm haline gelir.

Doktorasını 1980'den sonra DTCF'den almış çok sayıda isim de, çalışmalarına farklı alanlarda devam eder. Lale Vanlı ve Oya Reyhal, psikoloji kariyerlerini uygulama alanında sürdürür. Aynı dönemde doktorasını tamamlayan bir başka isim, Neşe Erol da halen Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Özellikle bebek ruh sağlığı alanında yaptığı çalışmalarla alana çok önemli katkılar sağlayan ve Bebek Ruh Sağlığı Derneği'nin de kurucusu ve yönetim kurulu başkanı olan Erol, Klinik psikoloji lisansüstü programımızın Çocuk Kliniği Süpervizyonu'na da uzun yıllardır destek vermektedir.

Psikiyatri kliniklerinde klinik psikologluk rolünün oluşmasında ve yerleşmesinde çok önemli rolü olan hocalarımızdan Ülgen Okyayuz ve Refia Palabıyıkoglu da yine Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmış ve buradan emekli olmuşlardır. Buradaki görevleri sırasında Klinik Psikoloji lisansüstü programlarımızın yetişkin kliniği stajlarını yürütmüşlerdir.

Akademik hayatlarını Psikoloji bölümlerinde öğretim üyesi olarak sürdüren isimlerden Ertuğrul Gödelek Mersin Üniversitesi'nde görev yaparken, 2003 yılında DTCF'den emekli olan Türkan Öncü Ufuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri bölümünün kadrosuna dahil olur.

Aynı yıllarda lisans eğitimini bölümümüzde tamamlayan ve bugün başka üniversitelerde akademisyen olan meslektaşlarımız da vardır. Nuray Sakallı ODTÜ Psikoloji Bölümü'nde, Bahar Baştuğ da uzun yıllar psikiyatri kliniğinde çalışmasının ardından, önce Çankaya, şimdi de Yakın Doğu Üniversitesi'nde görev yapmaktadır.

Fatma Başaran'ın 1988 yılında emekli olmasının ardından bölüm başkanlığı görevini Neriman Samurçay üstlenir.

1990'da onun da emekli olmasıyla, 1986 yılında DTCF'ye gelen Ali Dönmez bölüm başkanı olur. Bölüm başkanlığını 22 yıl boyunca sürdüren Ali Dönmez, DTCF'deki toplam 26 yılı boyunca verdiği lisans ve lisansüstü derslerinin yanı sıra, çok sayıda yüksek lisans ve doktora tezine danışmanlık yapmıştır.

Özgün araştırmalarının yanında Türkiye'de psikoloji alanına en önemli katkısı, Türkçe'ye kazandırdığı eserler olan ve 2012 yılında emekli olarak bölümden ayrılan Dönmez, halen Çankaya Üniversitesi Psikoloji bölümünde görev yapmaktadır.

Bindokuzyüzseksenlerin sonlarında asistan olarak bir süre DTCF kadrosuna katılan, ABD'de tamamladığı lisansüstü eğitiminin ardından da yardımcı doçent olarak yeniden bölüme gelen Hürol Fışiloğlu, 90ların başlarında bölümden ayrılarak ODTÜ'ye geçer.

Nebi Sümer de, 1987 yılında asistanlık sınavını kazanarak Psikoloji Bölümü'nde asistan olma hakkı kazanır, ancak çeşitli nedenlerle göreve başlaması 1989 yılını bulur. 1991-1992 döneminde Milli Eğitim Bakanlığı bursuyla Kansas State Üniversitesi'nde doktora yapmak üzere ABD'ye gider. 1996'da dönerek, 1 yıl sonra yardımcı doçent olur. 1999'da da ODTÜ'ye geçer. DTCF Psikoloji Bölümü'nün Türk Psikologlar Derneği'nde görev yapan bir başka elemanı olan Sümer, psikolojinin bağlanma, sürücü davranışları, kimlik, siyaset gibi çok çeşitli alanlarında yaptığı çalışmalarla, Türkiye'de sosyal psikolojiyi uluslararası alanda da temsil eden bir isimdir. DTCF'den ayrılmasının ardından da doktora düzeyinde derslerle bölümümüzle bağını sürdürmüştür.

Doktorasını MEB bursuyla ABD'de tamamlayan bir başka isim olan Belgin Ayvaşık, 1993'te yardımcı doçent olarak DTCF psikoloji bölümü kadrosuna katılır. Burada geçirdiği üç yılın ardından, 1996 yılında ayrılarak ODTÜ'de göreve başlar. Psikofarmakoloji, madde kullanımı, trafik psikolojisi konularında değerli çalışmaları olan Ayvaşık, bölümden

ayrılmasının ardından da lisansüstü dersler aracılığı ile bölümümüze desteğini sürdürmüş olan bir diğer isimdir.

Ülkemizde klinik psikoloji alanının önemli isimlerinden biri olan Nesrin Hisli Şahin'in, 1995 yılında profesör olarak bölüme gelmesi ile klinik psikoloji yüksek lisans ve doktora programları süreklilik ve düzenlilik kazanır. Psikoloji Tarihi, Stres Yönetimi ve Psikolojide Etik İlkeler gibi dersler de lisans programına Nesrin Hisli Şahin tarafından kazandırılmıştır. 1996-2008 yılları arasında Klinik Psikoloji Anabilim Dalı Başkanlığı'nı yürütmüş olan Şahin, bölümümüzde görev yaptığı süre içinde sayısız lisansüstü tezin danışmanlığını da yapmıştır. Stres yönetimi, kişilerarası ilişkiler, grup psikoterapileri, ruhsal travma gibi konularda verdiği eğitimler ve yaptığı uygulamaların dışında, klinik psikoloji ve ilişkili alanlarda çok sayıda araştırması ve yayını bulunan Nesrin Hisli Şahin, son yıllarda kişilerarası nörobiyoloji, farkındalık (mindfulness) gibi konularla psikolojinin evrensel gündemini ülkemize kazandırmayı sürdüren örnek bir bilim insanıdır. Türk Psikologlar Derneği'nin gelişiminde de aktif rol almış olan Şahin, 1990-2004 yılları arasında üç dönem yönetim kurulu başkanlığı ve farklı dönemlerde de yönetim kurulu üyeliği yapmıştır. Derneğin süreli yayınlarından biri olan Türk Psikoloji Dergisi'nin sosyal bilimler atıf endeksine dâhil edilmesinde öncü rol oynamış ve meslek yasası ile ilgili çalışmalara çok büyük emek vermiştir. 2008 yılında emekli olarak Başkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nü kurmasının ardından da doktora düzeyinde verdiği derslerle bölümümüze desteğini sürdürmektedir.

Başkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nün bir başka öğretim üyesi, Doğan Kökdemir de, doktora derecesini bölümümüzden almış ve son yıllarda lisansüstü programlarımızda verdiği derslerle bölümümüze katkı sağlayan bir başka isimdir.

Özellikle Klinik psikoloji lisansüstü programlarımızda, eğitimi ya da mesleki yaşamı sırasında yolu DTCF'den geçmemiş hocalarımızın da önemli desteği olmuştur. 1995 yılından itibaren açılan klinik psikoloji yüksek lisans ve doktora programlarında, psikoloji kariyerlerini uygulama alanında sürdüren Ceylan Daş ve Mehmet Akif Sayılğan dersler vermiştir. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı emekli öğretim üyesi Ayşe Yalın da hem çocuk kliniği süpervizyonları sırasında hem de doktora programlarımızda verdiği derslerle bölümümüze çok önemli katkılar sağlamıştır. Aynı Anabilim Dalı'nın bir başka öğretim üyesi Melda Akçakın da, 1980lerde lisans programımızda verdiği derslerin

ardından yaklaşık son 15 yıldır da Klinik Psikoloji lisansüstü programlarımızın Çocuk Kliniği uygulamalarını koordine ederek bölümümüze desteğini halen sürdürmektedir.

Aynı zamanda doktora eğitimini bölümümüzde tamamlayan ve halen Başkent Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde görev yapan Doğan Kökdemir de lisansüstü programlarımızda ders vererek bölümümüze katkı sağlayan bir başka öğretim üyesidir.

Akademik hayatlarına ilk adımı bölümümüzde asistan olarak atan ve daha sonra başka üniversitelere geçen arkadaşlarımız da olmuştur. Doksanlı yıllarda bölümde asistanlık yapmış isimlerden Hatice Karaçanta, Derya Güngör ve Sevgin Esemeli doktoralarını tamamlayıp başka üniversitelere geçen DTCF'lilerdir. Bölüm kadrosuna 2000li yılların başlarında asistan olarak dâhil olan Ilgın Gökler ve Fatih Bayraktar da yine başka üniversitelerde öğretim üyesi olmuşlardır. Bölümümüzde 2011 yılında asistan olarak göreve başlayan Yalçın Akın Duyan da 2013 yılında doktora eğitimi için bölümden ayrılmıştır.

Görüldüğü gibi Muzaffer Şerif'ten itibaren Psikoloji Bölümü'nde görev yapan isimlerin pek çoğu, sonrasında psikoloji alanında önemli çalışmalara imza atar. Bu gerçek, Psikoloji bölümünün sağlam temellerini göstermesinin yanı sıra, bu isimlerin DTCF'de kalmamış olmasının, bölümün ve Fakültenin gelişiminde önemli kayıplara yol açtığını da düşündürür. Psikolojinin 1982'ye kadar Felsefe bölümünün bir kürsüsü olması da belli açılardan olumsuzluklara yol açmış gibi görünmektedir. Bu durum, akademik pozisyonların sayısının azalmasına yol açarak genç akademisyenlerin ilerlemesinde engeller ortaya çıkarmıştır.

Ancak, gerek kürsü olarak kurulduğu 1939 gerekse bağımsız bir bölüm haline geldiği 1982 yılından bu yana Türkiye'de psikolojinin gelişiminde öncü rol oynamış isimlerin görev yaptığı bölümümüz, bugün de ülkenin önde gelen ve lisans eğitimi Türk Psikologlar Derneği tarafından akredite edilen Psikoloji bölümlerinden biridir.

Bölümümüzde halen görev yapmakta olan öğretim elemanlarından Selim Hovardaoğlu, Nilhan Sezgin, Nurhan Er, Ayşen Güre ve Dilek Sarıtaş 1987-2013 yılları arasında farklı dönemlerde öğretim üyeliği aşamasında bölüm kadrosuna dahil olurken; Gülsen Erden, Şennur Kışlak, Ayşegül Batıgün, Banu Yılmaz, Ayda Büyükşahin ve Ebru Akün lisansüstü derecelerini DTCF'den alarak akademik görevlerine devam eden isimlerdir. Zehra Dökmen, Derya Hasta ve Fatma Uçar ise, lisans eğitimlerini de DTCF'de

tamamlayarak lisansüstü aşamadan itibaren asistan ve ardından öğretim üyesi olarak bölümümüzde akademik yaşamlarını sürdürmektedirler.

Buna göre bölümümüz, tamamı psikoloji kökenli olan ve doktora derecelerini Psikolojiden alan 8 Profesör, 3 Doçent, 1 Yardımcı Doçent'ten oluşan 12 Öğretim Üyesi, 1 Öğretim Görevlisi ve 1'i doktora derecesini almış olan 34 Asistan olmak üzere toplam 47 öğretim elemanı ile eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Öğretim üyelerimiz bilimsel kuruluşlarca desteklenen uluslar arası ve ulusal projelerde yürütücü, araştırmacı ya da danışman olarak yer almakta; psikolojinin bellekten siyaset, normal dışı davranışlar, öğrenme, cinsiyet rolleri, yakın ilişkiler, zihinsel değerlendirme, ruhsal travma, gelişim, ahlak, şiddet, adalet ve başka pek çok farklı alanına çok sayıda bilimsel yayın üretmektedir. Bu bilimsel yayınların bazıları, bilimsel araştırma kurumlarınca desteklenen projeler çerçevesinde üretilmektedir. Örneğin, son dört yıl içerisinde bölüm öğretim üyelerimiz tarafından TÜBİTAK ve BAP destekli toplam 18 proje gerçekleştirilmiştir. Bölüm öğretim üyelerimiz proje yürütücüsü, araştırmacı ya da danışmanlık gibi rollerinin dışında, bireysel ya da diğer üniversitelerin öğretim üyeleriyle iş birliğiyle Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, UNICEF, TÜBİTAK, Bilim-Sanat Merkezleri gibi kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmakta, seminerler ve hizmet içi eğitimler vermektedir.

Aynı zamanda, üniversitemiz bünyesindeki merkez, program ve birimlerde (Örneğin, Gençlik Danışma Merkezi, Beyin Araştırmaları Merkezi, Akademik Geliştirme ve Sosyal Sorumluluk Komisyonu, Mobbinge Karşı Destek Birimi, Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi, Ankara Üniversitesi Etik Kurulu, Fakülte Yayınları Komisyonu) koordinatörlük, yürütücülük ya da üyelik yapmaktadırlar.

Ayrıca, bölüm elemanlarımız, Türkiye'de psikologlar için bir meslek örgütü olan Türk Psikologlar Derneği'nin yönetim kadrolarında ya da diğer kurullarında görev almış ve almaya devam etmektedir. Bir dönem bölümümüzün akademik kadrosunda yer almış ve meslek örgütünün gelişiminde önemli rolü olan hocalarımızın ardından, bölüm kadromuzda yer alan isimlerin neredeyse tamamı, çeşitli dönemlerde Derneğin çeşitli kurullarında görev yapmış ve yapmaya devam etmektedir.

Bölümümüz, düzenli olarak açılmakta olan lisansüstü programların yanı sıra, öğretim elemanı yetiştirme programı çerçevesinde de çok sayıda genç bilim insanının yetiştirilmesine

katkıda bulunmaktadır. Örneğin, son dört yıl içerisinde ÖYP kapsamında, 14'ü Sosyal Psikoloji, 2'si Gelişim Psikolojisi ve 17'si de Klinik Psikoloji alanlarında olmak üzere toplam 33 bilim insanı hem Ankara Üniversitesi hem de yeni kurulmuş olan psikoloji bölümleri için yetiştirilmiş ve yetiştirilmektedir. Klinik, Sosyal ve son yıllarda da Gelişim alanlarında açılan lisansüstü programlarda son 10 yılda yaklaşık 140 yüksek lisans ve 50 doktora tezi yazılmıştır.

Bunların yanında, DTCF Psikoloji bölümü, bilimsel etkinlikler açısından da son derece aktiftir. Her iki yılda bir düzenli olarak farklı psikoloji bölümlerinin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Ulusal Psikoloji Kongreleri başta olmak üzere, bölümümüz son on beş yıl içinde dört ulusal kongreye de ev sahipliği yapmıştır. 1998 yılında X. Ulusal Psikoloji Kongresi, 2003 yılında VIII. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, 2008 yılında II. Psikoloji Lisansüstü Öğrenci Kongresi ve 2010 yılında XV. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi DTCF Psikoloji Bölümü tarafından düzenlenmiştir.

Bunlara ek olarak özellikle psikoloji topluluğu temsilcileri olan öğrencilerimiz belirli aralıklarla, diğer üniversitelerden davetli öğretim üyelerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen seminer programları düzenlemektedir. Benzer seminer programları, ilgili Anabilim Dalları içinde yüksek lisans ve doktora öğrencileriyle de gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, lisans öğrencilerimiz, her yıl düzenli olarak yürütülmesi kararı aldıkları, "DTCF Psikoloji Günleri" adı altında ulusal akademik etkinlikler dizisi başlatmıştır. Geçtiğimiz yıl üçüncüsü düzenlenen bu etkinlik, danışman hocalar eşliğinde tamamen öğrenciler tarafından organize edilmiş ve Psikoloji Bölümü ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Lisans ve lisansüstü öğrencilerimizin gerçekleştirdikleri bu etkinliklerin yanı sıra, 18 Aralık 2013 tarihinde bölümümüzün asistanları tarafından düzenlenen ve düzenlendiği yıl itibariyle, 2013'ün önemli toplumsal olaylarını psikoloji penceresinden değerlendirmeyi amaçlayan Almanak, psikoloji biliminin topluma ve toplumsal olaylara yönelik sorumluluğuna bir örnek teşkil etmiştir.

Kurulduğu günden bu güne kadar geçirdiği değişim ve gelişimle 75 yılını aktarmaya çalıştığımız bölümümüz, isimlerini andığımız ve halen bölüme emek vermeye devam eden öğretim üyeleri, araştırma görevlileri ve öğrencileri ile yoluna devam etmektedir. Bu 75 yıl boyunca DTCF Psikoloji Bölümü'ne emek veren bütün meslektaşlarımıza saygılarımızla...